

Rīgā, 2021. gada 23. aprīlī
Nr.3.4./2021-23

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
Priekšniekam Jēkabam Straumem
knab@knab.lv

Delnas priekšlikumi par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plānu 2021.-2023. gadam

“Sabiedrība par atklātību – Delna” (turpmāk – Delna) nosūta priekšlikumus Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja [Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2021.-2023. gadam projektam](#) (turpmāk – plāns).

Kopumā Delna Plānā ietvertos pasākumus vērtē atzinīgi, kā arī novērtē KNAB organizēto sabiedrisko apspriešanu. Liela daļa KNAB paredzēto pasākumu sakrīt arī ar Delnas redzējumu par to, kādi jautājumi un problēmas un ar kādiem pasākumiem ir jārisina tuvākajos gados. Tādēļ Delna ir gatava atbalstīt KNAB Plāna izstrādē.

N.p.k.	Pasākums	Delnas komentāri, ierosinājumi
1.8.	Izvērtēt Saeimas deputātiem normatīvajos aktos paredzētās tiesības savienot Saeimas deputāta amatu ar ministra amatu.	Delna novērtē, ka KNAB aktualizē šo jautājumu. Taču Delnas ieskatā šis nav tiešs KNAB jautājums, tāpēc aicina skaidrot, kāpēc šāds pasākums ir paredzēts.
2.2.	Veidot sadarbību ar augstākās izglītības iestādēm par fakultatīva studiju kursa izstrādi un īstenošanu Medicīnas fakultātes studentiem pretkorupcijas jomā.	Delnas ieskatā Medicīnas fakultātes studenti ir pārāk šaurs tvērums, tāpēc ierosina izvērtēt un paplašināt aptveramo studentu loku uz medicīnas un veselības aprūpes studentiem, bet vēl svarīgāk – rezidentiem.
2.6.	Izvērtēt iespēju Latvijā ieviest ģimenes ienākumu deklarācijas sistēmu	Delna aicina apsvērt pienākuma noteikšanu īpaši svarīgām

	attiecībā uz augsta ranga amatpersonām, vairojot atklātību un sabiedrības uzticību to darbībai.	amatpersonām deklarācijas atjaunināt arī biežāk kā reizi gadā.
2.7.	Nodrošināt sabiedrības informētību par publiskas personas institūcijā strādājošajām valsts amatpersonām.	Šeit un citur, kur attiecināms, Delna uzsver nepieciešamību informāciju publicēt mašīnlasāmā formātā. Delna ierosina šo valsts amatpersonu sarakstu saistīt ar valsts amatpersonu deklarācijām.
2.9.	Pilnveidot un attīstīt valsts amatpersonu ienākumu likumības kontroli, kā arī tās ietvaros attīstīt spēju identificēt korupcijas riskus.	Delna atbalsta pasākumus nr. 2.6. līdz 2.9. Delnas rekomendācijas par šiem jautājumiem ir publicētas projekta “Deputāti uz Delnas” ietvaros šeit -> .
2.11.	Nodrošināt zināšanu pilnveides semināru Saeimas deputātiem par interešu konflikta novēršanas, tajā skaitā ētikas, jautājumiem.	Delna aicina šādu semināru atkārtot reizi gadā, vai vismaz katra jaunā Saeimas sasaukuma sākumā.
3.7.	Nodrošināt caurskatāmu, normatīvos regulētu muzeju krājumu pieejamību sabiedrībai.	Delnas ieskatā šis nav tiešs KNAB jautājums, tāpēc aicina skaidrot, kāpēc šāds pasākums ir paredzēts.
6.2.	Vairot uzņēmēju izpratni par korupciju un interešu konfliktiem privātajā sektorā, vienlaikus nodrošinot informāciju par efektīviem pasākumiem to novēršanai.	Arī Delna rekomendē, ka jāveicina privātais sektors atklāt - publicēt informācija par uzņēmuma pretkorupcijas pasākumiem un politiku. Delna novērtē un atbalsta šo pasākumu.
7.1.	Nodrošināt pastāvīgu monitoringu korupcijas aktualitātei/ izpaušmei sabiedrības ikdienas dzīvē (saskarsme ar korupciju, attieksme pret koruptīvām darbībām, gatavība ziņot par prettiesiskām darbībām un informētība par savu tiesību aizsardzību).	Delna aicina KNAB plānot sabiedriskās domas aptauju reizi gadā, lai dati būtu analizējami regulāri un detalizēti.
8.1.	Nodrošināt Trauksmes celšanas likumā definētā	Ierosinām papildināt ar izvērtējumu par potenciālu finansiālas atlīdzības

	mērķa - veicināt, lai sabiedrības interesēs tiek celta trauksme par pārkāpumiem, un nodrošināt trauksmes celšanas mehānismu izveidi un darbību, kā arī trauksmes cēlēju pienācīgu aizsardzību - sasniegšanu.	piešķiršanu trauksmes cēlājam, kā arī psiholoģiskā atbalsta sniegšanu. Lai veicinātu trauksmes celšanu, nepieciešams plašāks trauksmes cēlēju atbalsts.
9.1.	Uzturēt pastāvīgu sabiedrības informētību par valsts amatpersonām piemērotajiem sodiem un to izdarīto pārkāpuma saturu, veidojot sabiedrības apziņu par sodu neizbēgamību un vienlaikus atturot valsts amatpersonas no iespējamās iesaistīšanās prettiesiskās darbībās.	Delna ierosina noteikt vienotu, standarta informācijas publiskošanas formātu, t. sk. atvērto datu formā, kā arī, lai publicētā informācija būtu lietotājam draudzīga. Lai veicinātu sodu neizbēgamību un informētu sabiedrību par sodītajām valsts amatpersonām, Delnas iesaka aktīvāk un vairāk skaidrot sabiedrībai, kādas problēmas ir ar korupciju saistītu izmeklēšanas lietu virzībā.
13.	Politisko organizāciju finansēšanas atklātuma nodrošināšana un naudas lomas politikā mazināšana	Delna aicina papildināt 13. Rīcības virzienu ar normatīvā regulējuma pārskatīšanu attiecībā uz partiju biedru atklātību. Ierosinām noteikt, ka: <ul style="list-style-type: none"> - Partiju biedru reģistri iesniedzami Uzņēmumu reģistram mašīnlasāmā formātā. - Iesniedzot kandidātu sarakstus vēlēšanām, pie informācijas par kandidātiem jānorāda arī līdzšinējā darbība partijās. - KNAB mājaslapā jāpadara pieejama informācija par partiju apvienībās ietilpstošām partijām (lai atvieglotu citu datu analīzi).
13.	Politisko organizāciju finansēšanas atklātuma nodrošināšana un naudas lomas politikā mazināšana	Aicinām papildināt ar pasākumu - materiālu izstrādāšanu vai kursiem partiju biedriem par lēmumu pieņemšanu politiskā organizācijā, iespējamiem korupcijas riskiem, pasākumiem, ko partijas biedri var

		veikt, lai īstenotu organizācijas pašregulāciju un risku mazināšanu.
14.	Sabiedrības līdzdalības politikas veidošanas procesā veicināšana	<p>Delna ierosina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stiprināt KNAB un SKP sadarbību, SKP iesaisti KNAB atbalstā. - KNAB mājaslapā ieviest vieglu komunikācijas, ziņošanas un priekšlikumu iesniegšanas kanālu iedzīvotājiem. - Uzlabot KNAB mājaslapas pārskatāmību, veidojot to lietotājam draudzīgu. - Organizēt pasākumus pretkorupcijas sabiedrības iesaistei pretkorupcijas pasākumos, piemēram hakatonus, notikumu topus u.tml. - Reizi gadā organizēt sabiedrisko apspriešanu par dažādiem sabiedrības ierosinājumiem, t. sk. pasākumiem Plāna ietvaros.

Delna aicina KNAB Plāna III daļā (tabulā) pievienot vēl vienu kolonu, kurā īsi paskaidrot problemātiku.

*Biedrības "Sabiedrība par atklātību - Delna" direktore
Inese Tauriņa*

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.